Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

VINTERBILD FRÅN HAGA. — FOTO. G. HEURLIN, STOCKHOLM.

20:DE ÅRG. DEN 30 MARS 1919 N:o 26

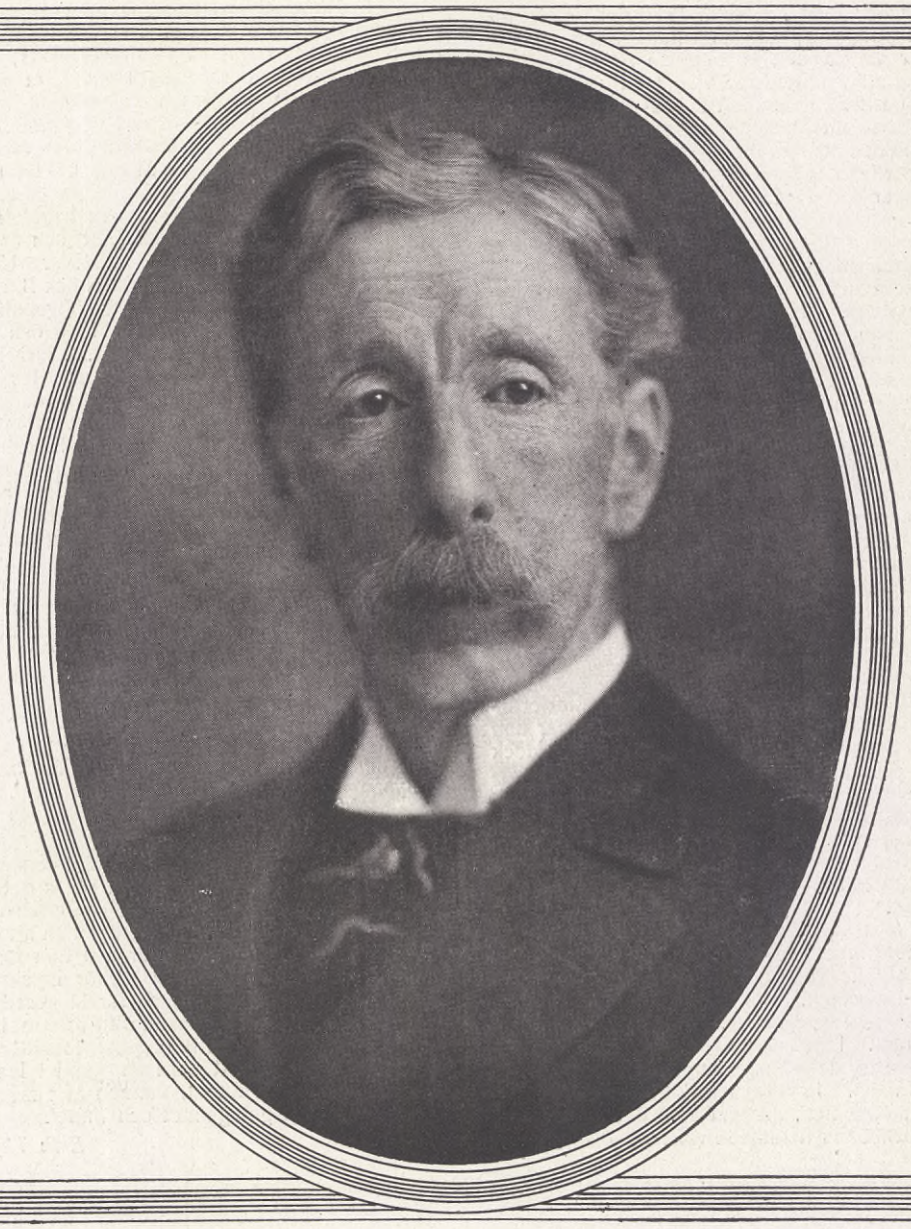

Fot. Jager, Stolm. Acke: Bengt Stjernqvist

Ivar Lindström

IVAR BENDIXSON.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Som bekant befinna vi oss för närvarande hela landet utöfver midt uppe i valtider och valrörelser af mycket liflig beskaffenhet och i följd af de nya bestämmelserna i sällspord grad betydelsefullt ingripande och omdanande. Bland de många namn, som här i hufvudstaden stå uppförda på de olika partiernas listor, intar det, som läses här ofvan, utan gensägelse ett af de allra mest framträdande och märkliga namnen. Att det gör så beror icke blott på den vid detta tillfälle närmast liggande synpunkten, att professor Bendixson är en mycket bemärkt kommunalman och en af de få till funktionsåren äldste stadsfullmäktige, som kvarstå till omval. Utan ock i följd af den mångåriga och mångsidiga oegennyttiga och trägna verksamhet han egnat de frisinnade idéer, som han omfattat med sitt hjärta och sin intelligens. Så äfven i följd af sitt lifsverk som lärare och forskare samt sist men icke minst genom hela sin personlighet.

Alltsedan 1903 tillhör Bendixson Stockholms stadsfullmäktige som representant för de frisinnade. Hvad som närmast och först lär ha länkat hans tidigt pulserande och lifliga intresse för samhälleliga och politiska frågor in på den kommunala banan voro de dåtida upprörande bostadsförhållandena för hufvudstadens fattiga befolkning. Att bostadsfrågan, som nu äfven blifvit en trängande medelklassfråga, allt framgent ligger honom synnerligen varmt om hjärtat, framgår synnerligen tydligt af hans förklaring till årets valmän. Under sin stadsfullmäktigetid har Bendixson några år som ordinarie ledamot eller suppleant arbetat i kommunalrepresentationens mest maktpåliggande delegation, beredningsutskottet. Om hans betydelse och anseende som kommunalman och de egenskaper, som därvid sätta sin prägel på hans personlighet och uppträdande, kan man göra sig en mycket lefvande och sann föreställning genom efterföljande karaktäristik, som jag erhållit från en hans stadsfullmäktigkamrat, som icke tillhör hans parti. Denne skrifver:

"B har mycket stort gehör i stadsfullmäktige. Där lyssna vi till honom, där skocka vi oss omkring honom, när han så där mot slutet af en debatt kommer fram med sina alltid friska synpunkter, hvarpå han ofta bygger den enande bryggan mellan de stridiga andarna. Hans anföranden äro utan några som som hälst åthäfvor. Stilla och öfvertygande lägger han fram hvad han tänker, anspråkslöst och vinnande, men med kraften af en ärlig frisinnad åskådning, af instinktiv respekt för andras erfarenhet och uppfattning, en mänsklig humanism som värmer och öfvervinner.

"Det är ofta som Bendixson funnit formen för enighet i stridiga frågor, och det är många segrar han vunnit i stillhet och anspråklöshet, segrar som dock för vår stad varit betydelsefulla.

"Ensidig är han inte. Tvärtom är ingenting honom främmande, men ändå är han mycket sparsam med inlägg i debatterna. Det är då han verkligen bäst behofs som han kommer, och då äro vi glada att vi äga honom ibland oss, fast han inte *direkt* är vår meningsfrände."

Samma vackra vinnande egenskaper, som antydts här ofvan, återfinner man äfven på flera af professor Bendixsons öfriga verksamhetsområden. Och det är icke minst därigenom, som han betydt och betyder så mycket för de frisinnade idéernas trefnad och växt här i Stockholm. I det afseendet har han, såsom det med rätta häfdats, betydt mycket mer än hvad utanför stående kunna ana. Ja vida mer än hvad som framgår af den omständigheten, att han i en del år var ordförande i Stockholms frisinnade valmansförening samt sekreterare och ordförande i Frisinnade klubben. För sådana befattningar är han verkligen den ypperste man gärna kan tänka sig, ty med en frisinthet i ordets bästa bemärkelse och en vidsynt fördomsfrihet förenar han nämligen stor klokhet och hänsynsfullhet samt en älskvärdhet, som förstår att sammanhålla och utjämna.

Den nyligen bortgångne Richard Bergh betecknades med rätta som en kulturpersonlighet. Samma beteckning kan med fullgoda skäl brukas om Ivar Bendixson, och både inom och utanför professorskretsar äro verkliga kulturpersonligheter sällsynta. Att Bendixson är det, har man tvifvelsutan i icke ringa grad att ställa samman med hans ljusa optimism och den oförbränneliga tro på sanningens och frihetens förmåga att adla, uppfostra och framkalla mänsklighetens bästa sidor, som förmodligen äfven före Uppsalaåren ständigt varit en värmande eld för honom själf och genom honom äfven för andra.

Hvad han varit och är som vetenskapsman, lärare och ungdomsledare samt som representant och rektor för Stockholms högskola — det är saker, om hvilka jag icke alls är omdömesgill att göra något eget uttalande. Men af data i tillgängliga handböcker framgår, att han redan som rätt ung student kom att ställa sig under den vetenskapligt så väckande och befruktande påverkan, som Mittag Leffler i början på 1880-talet utöfvade från den första lärostolen vid Stockholms högskola. Hans stora begåfning tilldrog sig snart lärarens uppmärksamhet och år 1884—85 var B. Mittag Lefflers amanuens. Efter i Upsala 1890 aflagd filosofielicentiatexamen, blef ock B. omedelbart som docent knuten vid Stockholms högskola. I denna egenskap kvarstod han till år 1900 och var under större delen af denna tid äfven t. f. lärare vid högskolan. Denna lärarverksamhet utbyttes emellertid sistnämnda år med en professur i matematik vid Tekniska högskolan. På denna post kvarstod B. till år 1905, då han återbördades till Stockholms högskola, där han ännu innehar en professur i högre matematisk analys. Som högskolans rektor fungerar han sedan 1910. Sedan 1905 är han ledamot af Vetenskapsakademien. Dessutom har jag varit i tillfälle att från särdeles sakkunniga håll inhämta, att Bendixson är en alldeles utmärkt lärare och genom föredragets klarhet och liflighet en af de allra bästa föreläsare i sitt ämne. Hans oerhörda plikttrohet och humana sätt ha därjämte gjort honom ofantligt omtyckt af lärjungar och kamrater. Som vetenskapsman är han berömd för skarpsinne och elegant framställning. Särskildt är han celeber för en efter honom benämd lag, som säges vara i viss riktning afslutningen af den för den matematiska analysen fundamentala punktmängdsteorin. På andra matematiska områden har han fullföljt och preciserat Poincarés genialiska upptäckter.

Är det någon, hvilken som enskild person kan göra skäl för beteckningen "charmör", så är det Ivar Bendixson. Men då i ordets mest intagande och ovanligaste betydelse. Han vinner betagande, utan att ens omedvetet lägga an därpå, därtill är den fina försyntheten och den humana noblessen alltför mycket ett med hans väsen. Äfven om man för längesedan lämnat ungdomens lätt uppflammande entusiasm bakom sig och af lifvet härdats till skeptisk försiktighet, så är det dock omöjligt att vara en stund i Ivar Bendixsons sällskap, utan att bli vunnen af hans personlighets harmoniska gedigenhet och finhet.

Erik Thyselius.

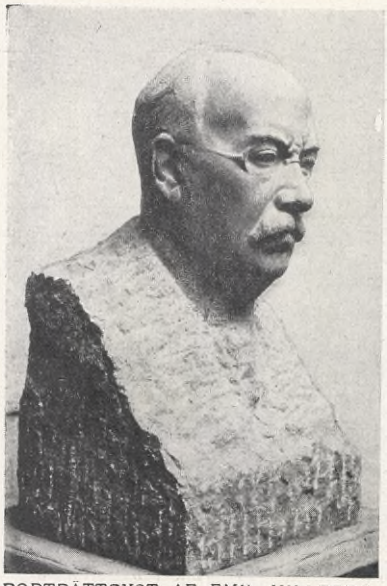

PORTRÄTTBYST AF EMIL HILLBERG, *utförd af skulptören John Färngren och af konstnären skänkt till K. Dramatiska Teatern.* Foto. Malmström, Sthm.

Af skulptören John Färngren har Dramatiska teatern som gåfva fått mottaga en byst i svart granit jämte sockel af skådespelaren *Emil Hillberg*. Den utställdes första gången på teatern fredagen den 21 mars i samband med herr Hillbergs afskedsföreställning i Frans Hedbergs "Bröllopet på Ulfåsa", där han för första och enda gången i Stockholm utförde Birger Jarls roll.

Foto. Malmström, Sthm. Klicht: Bengt Silfverstarre.

BELLMANSKÄLLAREN "GYLLENE FREDEN" I STOCKHOLM, *inköpt af artisten Zorn och bankir Gösta Kyhlberger för att af dem som gåfva under vissa förutsättningar öfverlämnas till Svenska Akademien.*

Stockholms äldsta och mest beryktade källare, den från Bellmans diktning välbekanta Gyllene Freden, numera kallad endast Freden, på Österlånggatan, har inköpts af bankir Gösta Kyhlberger och artisten Anders Zorn och skall nu efter en tämligen långvarig förnedring genomgå en grundlig renovering och förvandlas till en verkligt stilenlig 1700 talskrog, i möjligaste mån lik sig sådan den var på Bellmans tid. Källaren har som bekant, visserligen obestyrkta, anor ända från 1500-talet och Lasse Lucidor den olyckliges dagar och det är att antaga åtskilliga kulturhistoriskt intressanta fynd komma att göras när de öfvermålningar och "förbättringar" lokalen under tidernas lopp varit utsatt för aflägsnats. När lokalen blifvit färdigrestaurerad är det de nya ägarnas mening att öfverlämna den till Svenska Akademien. Den kommer dock att bibehållas som näringsställe och den afkastning den kan komma att ge skall under namn af Bellmanspriset hvarje år på akademiens högtidsdag utdelas till någon framstående svensk skald i fråga om hvilkens utnämnande akademien fått alldeles ensam bestämmanderätt. Restaureringen skall ledas af artisten V. Andréen.

*

Onsdagskvällen den 12 mars inträffade vid Täby station strax utanför Stockholm ett tillbud till en ohygglig järnvägsolycka, som genom ett par rådiga och oförfärade mäns sinnesnärvaro dock i sista ögonblicket förhindrades. På ett från Rimbo kommande godståg, som på Täby station brukar invänta ett samtidigt persontåg från Stockholm, nekade bromsarna plötsligt att fungera och tåget rusade förbi stationen rakt mot det likaledes i full fart kommande persontåget. Genom att stå kvar på sin post och ge ihärdiga nödsignaler lyckades dock godstågets lokomotivförare göra det andra tågets personal uppmärksam på den fara, som hotade. Sedan persontågets förare med öfverhängande lifsfara slagit back, vidtog en sannskyldig dödsjakt med det ena tåget flyende för det andra. När godståget ändtligen hejdades var afståndet mellan de båda tågen endast ett tiotal meter.

På persontåget medföljde ett tjugutal passagerare, hvilka alltså, tack vare de båda lokförarnes sinnesnärvaro, undsluppo en säker död. Förare på godståget var F. W. Andersson, Stockholm, och på persontåget J. Nord, Täby.

*

Till bild å sid. 412.

Lördagen den 15 mars samlades på Svenska nationalföreningens för tuberkulosens bekämpande lokal i Stockholm delegerade från motsvarande nationalföreningar i Danmark, Norge och Finland för att med den svenska föreningens representanter öfverlägga om möjligheten att återupptaga det internationella samarbetet på hithörande område samt att framdeles sammankalla en stor skandinavisk konferens i Stockholm.

Under förhandlingarna uttalade samtliga deltagare sin lifliga anslutning till förslaget om det internationella — och speciellt det skandinaviska — samarbetets återupptagande. Därjämte beslöts enhälligt bildande af en Nordisk förening mot tuberkulos med uppgift att befrämja samarbetet mellan de fem nordiska länderna Sverige, Norge, Danmark, Finland o. Island beträffande åtgärder af såväl medicinsk som social art till bekämpande af de tuberkulösa sjukdomarna. Detta gifvetvis under förutsättning att äfven Island, som icke var representeradt vid sammankomsten, vore villigt till denna förening med de öfriga nordiska länderna. Vidare fattades beslut om att den första nordiska tuberkuloskonferensen skall hållas i Stockholm sommaren 1920. Förhandlingarna pågingo hela lördagen och söndagen och fingo sin afslutning måndagen den 17 mars.

Foto. Holmén, Stockholm.

LOKFÖRARE J. NORD, TÄBY, *genom hvars mod och rådighet en öfverhängande järnvägskatastrof undgicks.*

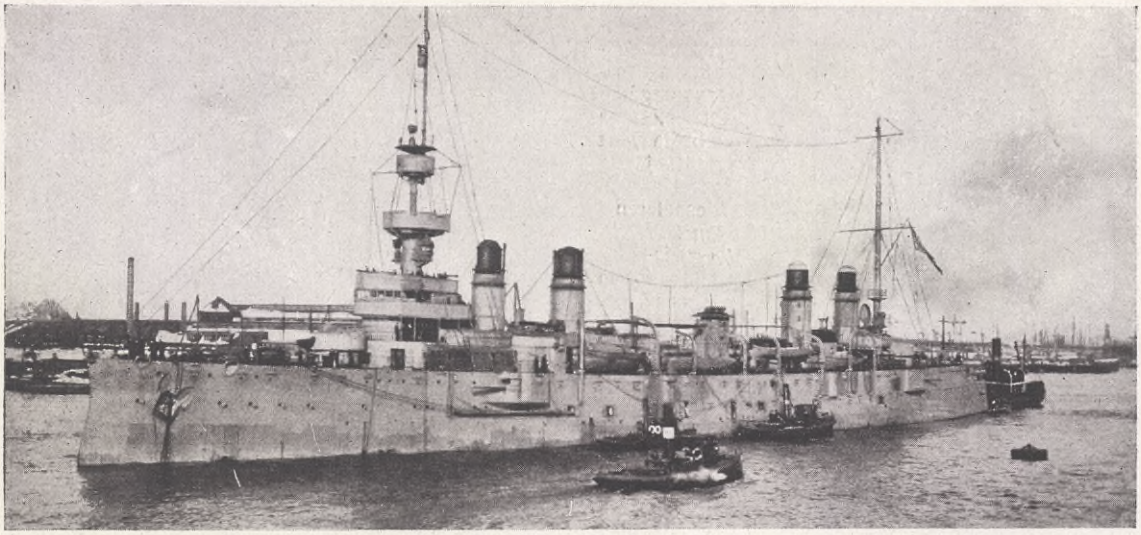

Foto. Johansson, Gbg. Klické: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Stäm.—Gbg.

DEN FRANSKA JÄTTEKRYSSAREN MONTCALM Å GÖTEBORGS REDD, *där den uppehållit sig under franske ministerns officiella besök i staden. (Text å nästa sida.)*

Franske ministerns, mr Delavaud, af H. 8. D. i ett föregående nr aviserade besök i Göteborg under dagarne den 16—19 mars, åtföljd af militär-, marin- och handelsattachéerna samt franska handelskammarens i Stockholm ordförande, mr Le Bourgeois, jämte damer, förflöt under de angenämaste förhållanden. Det celebra besöket var gifvetvis föremål för stor uppmärksamhet från myndigheters och enskildas sida, att särskildt nämna Franska föreningen och Alliance Française.

*

Under världskriget har den sydjylländska, elsass lothringska och polska befolkningen sändt sina vapenföra män att kämpa under de tyska fanorna. Deras hänförelse och offervillighet hafva måhända icke varit så stora, men de hafva dock redbart och tappert fyllt sin plikt som medborgare i det tyska riket. Många af dem hafva gifvit sitt lif, andra sin frihet under långa år. Till de alliierades uppsamlingsplatser för krigsfångar hafva införts betydande kontingenter fångar från de i frågavarande landområdena. Dessa fångar hafva dock ej af de allierade makterna betraktats och behandlats som i egentlig mening tyskar, utan hafva i de särskilda fångläger, där de internerats, erhållit en så god och human behandling som förhållandena medgifvit. Man har äfven efter vapenstilleståndets ikraftträdande så skyndsamt som möjligt gått i författning om deras återbördande till hemorten, medan de tyska krigsfångarna alltjämt äro dömda att kvarstanna i fiendeland.

Den första kontingenten sydjylländska fångar anlände den 14 mars ombord på ångaren "Primula" till Köpenhamn. Den danska hufvudstaden skänkte dem därvid ett det hjärtligaste mottagande, präglad af stark patriotisk känsla. Sydjyllands återförening med Danmark förestår — det var landsmän man hälsade välkomna till fosterjorden!

Efter fotografi Klické: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Stäm.—Gbg.

DEN FÖRSTA KONTINGENTEN SYDJYLLÄNDSKA KRIGSFÅNGAR, *utsängna i kriget som tyska soldater och nu återvändande som danska medborgare till Danmark från fångenskap i England, där de rönt en alldeles särskildt välvillig behandling för sig. Ångaren "Primula" passerar Öresund.*

SVERIGES DELEGERADE TILL FREDSKONGRESSEN.

Fredskongressen har tillställt *de neutrala makterna* en inbjudan att genom representanter deltaga i p ivata och icke officiella förhandlingar rö ande det på kongressen framlagda förslaget till grundstadga för *Nationernas förbund*. Denna inbjudan har hittills antagits af Sverige, Norge, Danmark, Holland och Schweiz. Till Sveriges representanter har k. m:t i konselj den 15 mars utsett ministern i Paris grefve A. Ehrensvärd, ministern i London grefve H. Wrangel äfvensom ledamöterna i den kommitté som för Sveriges del förberedt frågan nämligen f. statsrådet friherre E. Marks von Würtemberg, f. statsrådet ledamoten

T. v.: SVENSKE MINISTERN I PARIS, GREFVE A. EHRENSVÄRD.

T. h.: SVENSKE MINIST. I LONDON, GREFVE HERM. WRANGEL.

Efter porträtt.

F. D. JUSTITIERÅDET FRIH. E. MARKS VON WÜRTEMBERG. *Förutv. statsråd.*

RIKSBANKSFULLM. HJALMAR BRANTING. *Förutv. statsråd.*

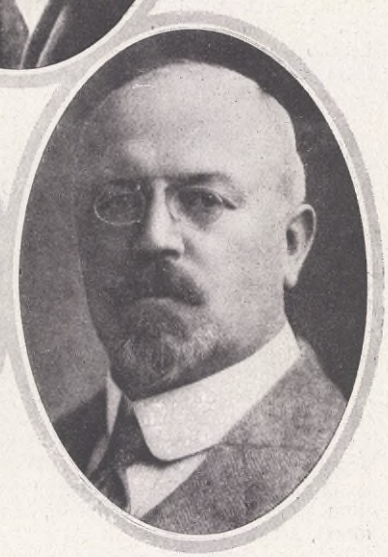

Efter fotoskicket: Kem. A.-B. Bengt Sundgren, Stockholm.

KAMMARHERREN FRIHERRE T. ADELSWÄRD. *Förutv. statsråd.*

NORGES DELEGERADE TILL FREDSKONGRESSEN.

ODELSTINGSPRESIDENTEN CASTBERG.

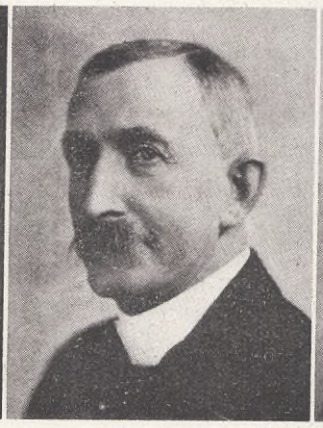

JUSTITIARIUS BEICHMANN.

JUR. D:R M. H:SON LIE.

af Riksdagens A. K., riksbanksfullmäktigen Hj. Branting samt ledamoten af Riksdagens A. K., förutv. finansministern, frih. Th. Adelswärd.

Till bild å föreg. sida.

Det franska ministerbesöket i Göteborg d. 6—19 mars erhöll en officiell prägel genom det samtidiga inträffandet i stadens hamn af den franska pansarkryssaren "Montcalm". Vid passerandet af Västerberget saluterade det ståtliga fartyget med 21 skott och fästningen svarade med samma antal skott. Kryssaren, den störste örlogsman som gästat Göteborgs hamn, hade till chef kommendörkapten De Rocquefeuil.

KAPOTTHATTEN.

FÖR HVAR 8 DAG AF *K. G. OSSIANNILSON.*

De bodde i en gammal atelier vid en liten stad nere på Sjælland. Ateliern var en enkel träbarack, och genom springorna susade hafvets och slättens vindar. Sommartiden gjorde ju detta mindre, men när Kattegat låg in i november och haglet rasslade mot glastaket eller snöstormen bultade på, då ville det till att ha en duktig järnugn, en kraftig hälsa och kanske någonting extra värmande att stå mot med.

Och det hade Alf Majfelt och hans unga fru — de hade kärleken. Det var på den de gift sig, med den de trotsat sina obevekliga mammor och pappor och med den de hufvudsakligen höllo sig varma. Det är förvånande, hvad högt humör är för en makt, och hvad humöret eldas af en känsla, som fyller en helt och hållet.

Blef det ibland för kallt att måla — ty naturligtvis målade de bägge två — kastade de palett och pänsel och dansade nationaldanser, det vill säga inte bara hambo och halling, men också cachuca och matchiche. Hela jorden är ju artisternas fosterland och kärlekens — hela himlen.

Förslog inte ens dansen att få blodet i fötterna, då bjödo fru och herr Majfelt på kalas. Alltid kunde man skrapa till några buteljer billigt vin, till litet kaffe och några "smörrebröd". Och gäster — ty gästerna voro hufvudsaken för ändamålet — fick man från den lilla konstnärskolonien i småstaden. Så satte Alf Majfelt upp kulörta papperslyktor, och Vivan hängde upp gamla bonader med svenska allmogemotiv. Kaffepannan susade öfver spritköket, en persisk sjal slängdes öfver ritbordet, så var det färdigt, publiken kunde infinna sig. Och publikum kom, baracken fylldes med prat och stim och skratt och stoj, isrosorna började smälta från rutorna, och för att få töet riktigt i gång hämtade Alf fram harmonikan och spelte upp till dans. Nu blef det luft i luckan, temperaturen steg, och när man ändtligen blef af med gästerna — någon gång i dagningen — föreföll ateliern förvandlad till finsk bastu, så varmt tyckte värdfolket, att de fått det.

Men man kan tyvärr inte bjuda på kalas hvarenda kväll, och det kan vara frost äfven i Danmark flere dagar å rad. Då kom harmonikan ändå fram och spelade "Sul, marc luccica, astro d'argento", så att både spelmannen och hans fru tydligt sågo den berömda golfen med Napoli, där man kan leiva på apelsiner, och Sorrento, där Tasso var född, och Vesuven, som är ännu mera glödande än Tasso. Och fantasien fick värma sina dyrkare och barn.

Någon gång kunde det, trots allt, hända, att Vivan ryste till, inte bara af köld, men af ängslan för framtiden — en rysning, som hon af all makt sökte dölja för Alf och låddes ha varit en axelryckning åt en utgången färgtub. Och någon enstaka gång hände det verkligen också, att Alf Majfelt ägnade en förflugen tanke åt morgondagen, men den tanken lät han vara förflugen och aktade sig att kalla den tillbaka till nuet, där han trifdes så utmärkt.

Så länge de bara voro två, skulle de nog reda sig, och flere än två *fingo* de helt enkelt inte bli, förrän någon af dem, hälst båda, fått en medalj på Salon de Paris — och det var ju ett stycke väg dit för två, som ännu inte ställt ut vare sig i Danmark eller Sverige. Men snart, snart — —. De målade så flitigt, att de snart kunde ha råd att dela sig på två utställningar och åtminstone två länder.

Så var det en dag i januari, en otäckt frostig dag, Vivan hade svept in sig i en sjal, och Alf målade i hög hatt — sin pälsmössa hade han lånat åt Vivan. Det råkade vara årsdagen — första årsdagen — af deras bröllop. De voro en smula tysta, ty det ebbade i kassan, och det skulle smakat godt med en cigarrett — de påmindes om denna njutning af andedräkten, som stod dem som rök ur mun och näsa. Ateliern *hade* kunnat - eller åtminstone bort — vara varmare, och det fanns ingen utsikt till kalas den aftonen. Lifvet har sina ögonblick, och Alf kunde inte hjälpa, att han suckade. Helt lätt, det förstås, men i alla fall drog han till med en hvissling som skulle föreställa Boccacciomarschen efteråt, för att afleda Vivans eventuella misstankar.

Då — och liksom till svar på hans hvissling — knackade det på atelierdörren. Det var ingen artistknackning, det hördes tydligt, hvarken hård eller på något sätt originell, och inte häller tog det i låset strax efter knackningen, som det ofelbart skulle gjort, om det varit någon af "klicken". Det var en nästan skygg liten knackning, som af en hyggligare tiggare eller rentaf af en strandfågel eller bara af vinden, som var rätt stillsam af sig denna kalla dag.

Alf gick och öppnade — ännu hade han gudilof inga björnar. Därute stod en gammal dam, respektabelt klädd, med det hvita hufvudet trots kölden betäckt med en lätt kapotthatt. Alf blef stående i afvaktan och kom sig ej ens för med att lyfta på sin cylinder.

Den gamla damen mötte honom från hufvud till fot och rynkade en smula på sina hvita bryn.

— Bor — bor fru Majfelt här, frågade den gamla med lindrigt astmatisk stämma.

Knappt hade hon orden öfver läpparna, innan en palett smällde i golfvet, en sjal följde efter och själfva Vivan kom framsusande likt en varm fläkt i vinterdraget och ryckte gumman in till den relativa värmen. Nu började två kvinnliga talorgan att täfla i verksamhet, ett halft lexikon förbrukades på få minuter, och Alf, som alltjämt behöll hatten på hufvudet, hade i sin häpnad nätt och jämt så mycket vett, att han stängde dörren.

— Kära, kära, älskade tant — nå, det var då riktigt snällt af kära, söta lilla tant — har tant vågat sig ut en sådan vinterdag — och kanske gått hela vägen från stationen — droskorna äro ibland så försumliga, jag hoppas då, att kära, söta, rara, älskade tant —

— Åh, bevars, söta Vivansbarnet, mig gick ingen nöd på. Det var bara så besvärligt att få tag i, hvar ni bodde. Ingen hygglig människa kände er — ja, guskelof inte häller polisen, bara en persedel, som såg ut som en luffare eller artist eller tocke där, han visade mig hit och påstod, att han tillhörde era umgängesvänner — stackars beklagansvärda lilla barn, är det verkligen sannt? Och hvad är det här för ett ruckel?

Vivan och Alf studsade vid sista frågan samtidigt.

— Och tant, som går i kapotthatt i den här kylan, utbrast Vivan, dels af verkligt deltagande, dels för att säga något, som kunde afleda.

— Kapotthatt, svarade tanten litet buttert och spände blicken i den orörlige Alf, — den kom med i hastigheten, jag hade nämligen så när försenat mig till färjan — men *min* hatt sitter då, gudskelof, inte fastklistrad, så *jag* tappar hvarken håret eller hufvudet, om jag tar den af mig.

Beslut och handling äro ett hos kvinnan, och kapotthatten försvann med en rapphet, som tydde på temperament. Alf Majfelt skiftade färg, fick ändtligen af sig cylindern och närmade sig med en vördnadsfullt djup reverence.

— Det är, det är en smula frostigt i dag, sade han urskuldande och såg mer än vanligt blåfrusen ut.

— Ja, det är det verkligen, i synnerhet här, repli-

kerade tanten, — och ändå stå ni här och smeta färg på det sköna lärftet, som kunde användas förståndigare. Är det för att få vara i fred med det där görat, som ni emigrerat från ert fosterland, era odågor, och nu frysa näsan af er bland danska luffare?

— Men kära tant, vi — —

Hur de nu buro sig åt, fingo de tanten upptinad. Det fanns kanske en kaffetår, och det fanns optimism och medryckande vältalighet. När tant Agata suttit i "isgrottan", som hon artigt benämnde artisthemmet, sina femton minuter, erkände hon, att Vivan hade en viss smak, när det gällde möblera med litet. Efter ytterligare en kvart medgaf hon, att rektor Majfelt var en stofil och Vivans pappa en stackare. Det hjälpte inte, att Alf och Vivan protesterade. Och när timmen var liden och tredje koppen drucken, befanns "det lilla hemmet utsökt trefligt", tanten lofvade komma igen och bad sina "små dufvor" välkomna att hälsa på öfver sundet. Till afsked kastade hon en rundblick öfver de många taflorna, som hon fann "förtjusande obegripliga, men ändå obegripligt förtjusande".

Och så togs afsked med många omfamningar, kindkyssar och ryggdunkar, hvarpå tant Agata nafsade omkring sig efter kapotthatten. Men var hade nu *den* tagit vägen? Hon letade efter den med stigande förvåning och otålighet. Alf och Vivan hjälpte till med letandet, men förgäfves. Man letade på hängare, divaner, bord, stolar, bakom gardiner och bonader, skärmar och sängar. Alf sökte till och med i taklampan och Vivan i handfatet.

Men denna öfverdrifna hjälpsamhet blef inte uppskattad. Den smakade drift, tyckte tant Agata, vars misstänksamhet var synnerligen lättsöfd, och hvars groll mot mannen med cylindern bara var halfsläckt. Hon förargade sig öfver, att det skulle se ut, som om hon — tant Agata — ett mönster af ordning, vore en slarfva eller kanske höll på att bli gammal. Hon förmodade, att det låg en komplott under det här med kapotthatten. Vivan och Alf tänkte förkyla henne på hemvägen med spekulation på att få ärfva henne — men ännu var då testamentet oskrifvet, och det fanns i värsta fall fler arfvingar. — Tant Agata sade ingenting af detta rent ut, men i det hon muttrade för sig själf, fanns så många små antydningar, att i synnerhet Vivan blef helt förtviflad. Hennes och makens efterforskningar bedrefvos i ökadt tempo, de och tanten hvirflade omkring rundt väggarna i en takt, som om det åter varit danssoaré i ateliern.

Till sist aftroppade tanten i Alfs pälsmössa, som hon fått till låns, och som var mycket för stor för hennes lilla gumhufvud. Hennes afsked blef kort och en smula afvisande och utan vare sig omfamningar eller ryggdunkar eller kindkyssar — och på anmodan att komma åter svarade hon med en demonstrativ helomvändning och ett aftåg mot stationen, som liknade språngmarsch.

Vivan sjönk gråtfärdig ner på divanen, Alf såg ut att för första gången i sitt lif tvifla på sin talang — åtminstone att konversera tanter.

— Och tant Agata, klagade Vivan, — som är oraklet i familjen — som kunnat ställa till rätta med pappa och mamma och — åh herregud, hvad är det för datum i almanackan? Är det kanske fredagen den trettonde?

Därpå skrattade hon hysteriskt — det var afgjordt en dyster dag, denna jubileidag, Vivan hade så när ångrat hvad hon gjort för knappt ett år sen.

Så förflöt åter en månad, temperaturen blidnade, och man hade nästan glömt den bistra tanten. Då infann sig ett storståtligt bjudningsbref, kort och stelt — english fashion — från helt andra släktingar på svenska sidan. Mannen var kassör i ett större bolag, frun dotter i ett hus lika snålt som förmöget. Dessa matadorer hade alltid sett ner på de stackars små artistfröna. Fru Blandin hade flinat dem midt upp i ansiktet och kassören brukat hälsa med ögonbrynen, hvilket tog sig så mycket mindre ut, som hans ögonbryn voro omärkliga. Vadan nu denna plötsliga uppmärksamhet?

Alf röstade för, att man skulle afböja eller rentaf ignorera inviten. Den var ett försåt eller ett spioneri. Det gällde att imponera ihjäl dessa, artiststackarna. Vivans grå hafsögon blixtrade.

— Då ska dom inte få imponera *bort* oss, afgjorde hon med eftertryck, — vi *ska* komma, och vi ska ta oss stiligare ut än hela bracquen.

Därvid blef det, ty en ung fru, som ser ut som Vivan, är oemotståndlig. Och hennes entré på *Blandin & Hall* gjorde furore.

Herr och fru Blandin togo emot på sin nyförvärfvade villa — nästan ett slott — som de gett ett engelsktklingande namn. Kassör Blandin mötte artisten Majfelt på tröskeln till biblioteket, som högtiden till ära benämndes "study", men vare sig nu värden svärtat ögonbrynen eller af andra skäl, han hälsade denna gången så det syntes. Och fru Blandin, som tog emot i andra hörnet af tröskeln smålog likt en stormaktsdiplomat mot sin ärade gäst, fru Vivan, som seglade in stolt och strålande som själfva la France.

Men därpå studsade hon och höll på att tappa hållniningen — ty därinne, midt inne i "studyn", satt tant Agata, visserligen inte i kapotthatt, men i snöhvit spetsmössa. Hon smålog fryntligt mot "lilla Vivan", välvilligt, men litet förebrående mot "herr Alf".

Alf förde värdinnan till bordet. Af det allmänna samtalet hade han uppfångat, att fru Blandin nu fått sitt arf, och att hennes man — som alltid haft ett doldt svärmeri för officersståndet och, enligt sägen, låg och grät om nätterna, därför att han inte var adelsman — arfvet till ära genomgått en kurs för reservofficersepåletterna och för närvarande lät kalla sig löjtnant. Alla dessa upplysningar smälte Alf Majfelt samman med den förträffliga menyn och de ännu förträffligare vinerna, tills det i ett obevakadt ögonblick jäste öfver för honom.

Plötsligt och till trots för alla goda middagsregler hälsade han värdinnan med ett:

— Skål, fru majorska!

Men majorskan blef inte ond, därtill såg den unge artisten för bra ut och klingade titeln för ståtligt.

Efter en stund skålade alltså artisten igen, och nu valde hans artighet en finansiell klädnad:

— Skål, fru direktörska!

Äfven nu passerade etikettsbrottet. Det är aldrig så noga med artister och zigenare, och direktörska var verkligen en titel, som hägrade. — Nu behärskade sig Alf ända till desserten, men då brast det löst:

— Skål, fru kassörska!

Fru Blandin skulle gärna låtsat om intet, men tyvärr hade hela sällskapet hört alla tre skålarna, äfven den sista. Hon och gemålen tyckte sig höra fnitter i alla hörn, och middagen slutade i någon förvirring.

Knappt hade Alf med en artig handkyss och en spefågelsblick aftackat värdinnan, innan Vivan och tant Agata kommo störtande öfver honom, Vivan högst upprörd öfver hvad han tagit sig till, tant Agata strålande öfver hela ansiktet.

— Tack, muttrade hon en smula högljudt, tyckte den förfärade Vivan, — tack för att du bräckte den högfärdsblåsan! Jag förlåter dig, att du gömde kapotthatten i min handväska — jo, jo, neka inte, inte vill någon inbilla mig, att jag redan blifvit så tankspridd på gamla dar — jag förlåter allt, allt för den

Forts. å sid. 415.

ENGLANDS NYA JÄTTELUFTSKEPP.

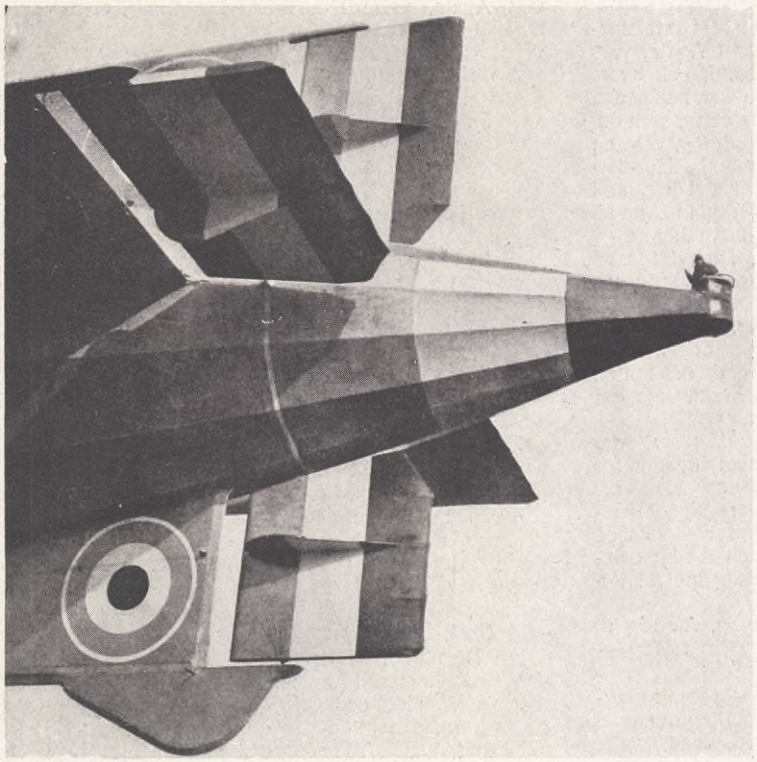

Efter fotografien.

VÄRLDENS STÖRSTA LUFTSKEPP, EFTER NY ENGELSK KONSTRUKTION OCH I DAGARNE AFPROFVADT.
Å nedre bilden synes en utkik placerad i allra yttersta spetsen af fartygets akter öfver rodren.

Det har sedan lång tid tillbaka varit ett önskemål att för den reguliära samfärdseln kunna taga i bruk äfven luftskepp, konstruerade enligt systemet lättare än luften. Greive Zeppelins uppfinning af det styrbara luftskeppet betydde ett jättesteg fram mot detta mål, men uppfinningen innebar dock icke frågans fullständiga lösning. Det visade sig visserligen att de s. k. zeppelinarne under gynnsamma väderleksförhållanden med fördel kunde användas för trafikändamål, men å andra sidan voro de behäftade med vissa ofördelaktiga egenskaper, hvilka betydligt reducerade deras värde som samfärdsmedel. För ballongens fyllande var man sålunda hänvisad till vät- eller lysgas, båda ytterligt lättantändliga och explosiva gaser, en omständighet som under alla förhållanden måste anses innebära en betydande risk för trafikanterna och som exempelvis vid utbrytande åskväder kunde föranleda katastrofartade olyckor. Vidare visade sig zeppelinarne svårmanövrerade under stormigt väder särskildt vid landningen. Deras förankring och förvaring under mellantiden mellan de olika flygturerna framstod äfven som ett svårlöst problem.

Zeppelinarne, ursprungligen konstruerade för krigsändamål, visade sig, när de togos i bruk för de tyska luftangreppen mot England icke motsvara de högt spända förhoppningarne. Det engelska artilleriet tog till mål zeppelinarnes väldiga gasfyllda ballonger, sände sina brandkulor genom hölstret och bringade den däri inneslutna eldfängda gasen till explosion. På grund af denna försvarsmetods effektivitet sågo sig tyskarne föranlåtna att efter hand vid flygraiderna mot England utbyta zeppelinarne mot aeroplan.

Samtidigt med att luftskeppen sålunda, åtminstone till betydande del, förlorade tyskarnes förtroende, omfattades de med växande intresse af de allierade makterna, hvilka med alla medel sökte forcera fram en ny och förbättrad luftskeppstyp. Dessa ansträngningar hafva krönts med en lysande framgång, hvilken visserligen icke på grund af vapenstilleståndets inträdande kommit de allierades krigföring till godo, men som nu i stället kommer att lända den fredliga samfärdseln till båtnad. Man har sålunda i heliumgasen lyckats finna ett ersättningsmedel för vät- och lysgasen, hvilket har den utomordentligt stora förtjänsten att icke vara brännbar. Vidare har flygkapaciteten med hänsyn till såväl hastighet som tidslängd högst väsentligt ökats. Ett modärnt luftskepp kan på grund häraf med lätthet rida ut en storm eller söka sig bort från ovädersområdet. Slutligen tror man sig hafva funnit möjlighet att vid härför särskildt konstruerade master kunna finna säkra förankringsplatser ute i det fria för luftskeppen, hvarigenom de tidigare använda hangarerna skulle blifva onödiga.

Forts. å sid 415.

SENASTE BILDER FRÅN BERLIN.

Efter fotografier. *Öfverst:* DET GENOM ARTILLERIBESKJUTNING OCH MINOR SVÅRT SKADADE POLISPRESIDIET.
Till vänster: DET GENOM ARTILLERIELD BESKJUTNA OCH SKADADE "MARINEHAUS", *bebodt af Folkmarinindivisionens manskap hvilket hade öfvergått till spartakisterna men bekämpades*
Till höger: REGERINGSTRUPPER MED TUNGA MINKASTARE, *angripa ett af spartakister besatt kvarter vid Alexanderplatz.*

MOT FREDEN.

Rörande *Fredskongressens arbete* föreligga för veckan inga officiella meddelanden af större vikt, däremot har kunnat konstaterats ett synnerligen lifligt ryktessmideri af tämligen problematiskt sanningsvärde. Den franska prässen vet sålunda berätta, att de *militära fredsvillkoren* i den form, i hvilken de förut offentliggjorts, nu i slutgiltig affattning framlagts inför de allierades högsta krigsråd. Enligt en från London härstammande uppgift skulle Amerika söka genomdrifva viktiga förändringar med hänsyn till de ifrågavarande villkoren. De franska kraven på en långvarig

LEFVANDE BILDER FRÅN GATUSTRIDERNA I BERLIN.

Efter fotografier.

REGERINGSTRUPPERNA I STRID MOT DE PLUNDRANDE SPARTAKISTHOPARNE VID ALEXANDERPLATZ.

Som af de osedvanligt målande bilderna framgår ingå snart sagdt alla världskrigets vapen i dessa fasaväckande gatustrider. Där synas gevär, eldkastare, pansarautomobiler, ja t. o. m. en tank.

ockupation af brohufvudena vid Rhen och på en interallierad kontroll öfver Tysklands militärväsen skulle sålunda underkännas och kontrollen i stället anförtros åt Nationernas förbund.

Frågan om upprättandet af *folkens förbund* har under veckan varit föremål för en påfallande liflig pressdiskussion, hvilken dock på intet sätt lämnar någon klar

Efter fotografi Kliché: Bengt Silfversparre.

SEDAN STADENS ALLA ORDINARIE KOMMUNIKATIONSMEDEL ÄRO INDRAGNA, *måste befolkningen begagna sig af de ingalunda billiga trafikmöjligheter hvilka e bjudas å slaktarvagnar o. d.*

bild af frågans läge. I en del tidningar göres gällande, att den definitiva texten till förbundstraktaten skall ligga färdig att undertecknas redan före preliminärfreden, andra förklara kategoriskt, att densamma icke skall ingå i preliminärfreden utan i stället anknytas till själfva fredstraktaten. Klarhet härutinnan torde måhända kunna vinnas sedan nu representanter för de neutrala makterna inbjudits till Paris för att deltaga i privata och icke officiella förhandlingar rörande förslaget till grundstadga för nationernas förbund. Den första öfverläggningen mellan de neutrala makternas ombud och den af kommissionen för folkens förbund tillsatta särskilda kommittén ägde rum den 21 mars.

I *England* ger sig tillkänna en alltjämt växande arbetslöshet, hvilken med hänsyn till den allmänna oron bland arbetaremassorna är ägnad att ingifva allvarliga farhågor. Från auktoritativt köpmannahåll har uttalats, att det enda effektiva sättet att åstadkomma lättnad i ställningen är att upphäfva blockaden och borttaga restriktionerna för export af britiska fabrikat till neutrala länder.

I *Tyskland* råder för ögonblicket relativt lugn, ehuru allt tyder på att starka krafter äro i febril verksamhet för att genom nya ännu våldsammare sträjk- och upprorsrörelser söka ytterligare förbereda jordmånen för det bolschevikiska skräckväldet. Inom alla laglydiga och ordningsälskande folklager knyter man dock i fråga om ordningens upprätthållande stora förhoppningar till den med ententen träffade öfverenskommelsen om Tysklands förseende med lifsmedel. Enligt denna öfverenskommelse skall det tyska riket äga rättighet att intill nästa skörd i fiendtliga och neutrala länder inköpa en månatlig lifsmedelskvantitet af 300,000 ton säd samt 70,000 ton fettämnen, kött och fläsk. I öfverenskommelsen ingå äfven vissa lättnader ifråga om det tyska hafsfisket. I kompensation härför har Tyskland förpliktat sig att uflämna hela sin handelsflotta om sammanlagdt $3^1/_2$ mill. tons.

Efter fotografi. Kliché: Bengt Silfversparre.

HVAD ETT INSLAG FRÅN EN TUNG MINKASTARE BETYDER. *Ett hus vid Mittenwalderstrasse i Berlin, träffadt under de senaste gatustriderna.*

Blif medarbetare i Hvar 8 Dag!

Vidst. portr.: PRIHERRINNAN LOUISE FALKENBERG, FÖDD EKMAN, *70 år den 15 mars.*

Friherrinnan Falkenberg, dotter af den store Göteborgsmäcenaten Oscar Ekman, har gjort sig känd och tacksamt erkänd för betydande donationer till fromma för ett stort antal allmännyttiga ändamål.

Nedanst. portr.: GENERALKONSULINNAN PAULINE WARBURG, *70 år den 14 mars.*

Har på denna dag och till minne af en son instiftat en donation å kr. 200,000 i och för "Sven Warburgs professur i historia" vid Stockholms högskola.

Text å sid. 415.

Friherrinnan Louise Falkenberg, född Ekman, fyllde den 15 mars 70 år. Lifligt socialt intresserad och varmt ömmande för dem som lida och leiva i betryck, egenskaper tagna i arf efter fadern, den store donatorn konsul Oscar Ekman i Göteborg har friherrinnan Falkenberg ägnat sig åt ett vidtomfattande socialt och humanitärt arbete, därvid hon ställt till förfogande icke blott sin personliga kraft utan — i betydande utsträckning —

Forts å sid. 415.

Nedanst. portr.: KONSULINNAN HEDDA EKMAN, GÖTEBORG, *har på grund af en i lifstiden uttalad önskan af sin nyligen bortgångne make, konsul Johan Ekman, å egna och öfriga arfvingars vägnar donerat kr. 500,000 till en blifvande handelshögskola i Göteborg.*

Text å sid. 415.

Efter porträtt. *Kliché: Kem. A.-B.*

Foto DEN NYA NORDISKA FÖRENINGEN MOT TUBERKULOS SAMMANTRÄDER I STOCKHOLM.

Vi namnteckna fr. v rundt bordet: Generaldirektör B. Buhre, doktor J. Ostenfeld (Köpenhamn), civilingenjören P Nordenfelt, direktör Chr. Jensen (Köpenhamn) doktor G. Neander, doktor B. Øverland (Bergen), generaldirektör R. Sievers (Hälsingfors).

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. G. BIBERG.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. — Vänge. — 75 år 25 mars.

F. J BÆHRENDTZ.
*F. d Lektor. — Kalmar. 70 år 15 mars.**

S. L. ALMQUIST.
*Fru. Skolföreståndarinna. — Djursholm. — 70 år 9 mars.**

C V. ANREP.
*Häradshöfding. — Leksand. 50 år 28 mars.**

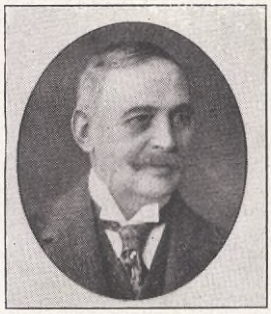

B. M. DIEDEN.
*Grosshandlande. — Malmö. 70 år 31 mars.**

A. ANDERSSON.
*Godsegare. — Stenegård. 70 år 15 mars.**

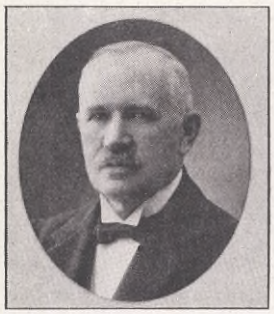

H. LINDGREN.
*Grosshandlande. — Östersund. 60 år 23 mars.**

L. J. W. ULLHOLM.
Verkst dir. f. A b Affärssyst. Stockholm. — 45 år 25 mars.

C. A. H. JUNGSTEDT.
*Generallöjtnant — Stockholm. 65 år 28 mars **

A. G. GENBERG.
*Öfverste. — Kristianstad. 65 år 31 mars **

H. G. W. WRANGEL.
*Generallöjtnant — Stockholm. 60 år 30 mars.**

E. V. E. STENHAMMAR.
*Arkitekt. — Stockholm. 60 år 26 mars **

J. P. ENGSTRÖM †.
F. d. Grossh. F. d. Bankdir. Valdemarsvik. F. 39. † 8 mars.

L. W. STJERNSTEDT †.
*Friherre. F. d. Gen. löjtnant. Stockholm. — F. 41. † 14 mars.**

G. A. ANDERSSON †.
*Landsfiskal — Säfsjö. F. 58. † 25 Febr.**

T. A ALMEN †.
*F. d. Justitieråd. — Stockholm. F. 71. † 15 mars.**

* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

G. ODQVIST †.
Godsägare. — Påtorp.
*F. 47. † 19 mars.**

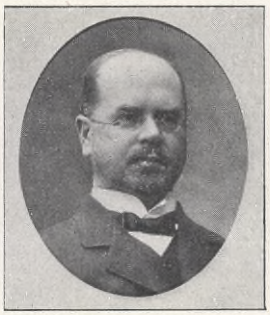

B. HENNING †.
Revisor. — Stockholm.
*F. 57. † 13 mars.**

J. O. W. LÖWEN †.
Major. — Karlskrona.
*F. 67. † 13 mars.**

C. A. ASKER †.
Generalkonsul. — Moskwa.
*F. 83. † 16 mars.**

FABIAN BÆHRENDTZ. Stud. 70, fil. d:r 79, doc. i allm. hist. v. Lunds univ. 78, lekt. i hist. o. geogr. samt modersm. v. Kalmar h. allm. lärov 80—14; lär. v. Kalmar elem.-sk. f. fl. 83—06, inspektör f. folksk.-lärarinnesem. 88—94, led. af styr. f. Fröbergska uppfostr.-anst. på Norrgård 99—16. Stadsfullm. i Kalmar 93—96. Arkeolog, led. af styr. f. Kalm. l. fornminnesfören. sdn 85, föreständ. f. dess museum å Kalmar slott.

SOFIA (SOFI) ALMQUIST, f. Hultén, utex. fr. h. Lärarinnesem. 64, priv. lär. 64—66, lär. i Beskowska skolan i Stockh. 67—75, grund. Sofi Almquists sams ola i Stockh. 92, dess föreständ. till f. några år sedan. Utg. läse- o. läroböcker f. småskolan m. fl.

VILHELM ANREP. Stud. 88, jur. utr. kand. 96, e. o. not. i Sv. hofr. s. å., adj. led. i Sv. hofr. 08—11, tf. rev.-sekr. 11, häradshöfd. i Nedan—Siljans doms. sdn 13.

BERTHOLD DIEDEN. Grosshandlande i Malmö. Styr.-led. i Skån. e. bank 95, v. banken öfverg. i Skand. kred. a.-b 10, led. af dess styr.; ordf. i styr:na f. Skån. int. a.-b., Malmö sparb., Manuf. a.-b. Återförsäkr. a.-b. Aurora; styr.-led. i Kockums jernverks a.-b., Malmö—Tomelilla jernv. a.-b., sv. red. a.-b. Öresund.

ANDERS ANDERSSON. Stud. 71, efter ett par års univ.-stud. tj.-man v. Bergviks träv.-a.-b. m. bostad i Vallsta, Arbrå; under denna tid ordf. i komm.-st., hush.-gillet o. vägstyr., nämndeman o. landstingsman. Inköpte 04 egend. Stenegård i Järvsö; led. af sparb.-styr. der. Intresserad trafiklare, en af initiativtag. t. Helsingl. trafklubb.

HAQVIN LINDGREN. Inneh. kolon.-varuaff. i Östersund sdn 88. Mångårig led. af stadsfullm. o. drätselkamm., styr.-led. i Riksbankens afd.-kontor sdn 99, dess ordf. sdn 16.

HUGO JUNGSTEDT. Uljtn. v. Fortifik. 75, ljtn. v. Gen.-staben 87 lär. v. Art.- o. ing.-högsk. 90—99, kapt. v. Fortifik. 94, sousch. i Landtförsv.-dep. komm.-exp. 95, chef der 99—1900, maj. v. Gen.-stab. 95, adj. h. konungen 97, öfv.-ljtn. i a:n 98, v. Gen.-st. 99, chef f. Krigshögsk. 01—02, öfver-adj. h. kon. Oscar II 02, öfverste o. sek.-ch. f. Lifreg. t. f. (Lifreg. gren.) 02—11, gen.-major. i a:n o. öfverkomm. f. Stockh. garn. 10, tf. ch. f. 4 armé-fördeln. 10, ord. 11—17, insp. f. de milit. lärov. 16, gen.-ljtn. i a:n s. å. mil. led. af Högsta domst. sdn 15, ordf. i dir. öfver Arméns pens.-kassa 18, Komm. m. st. k. Sv. O. Led. af Krigsvet.-akad. Omfattande milit.-förf.-skap. Biografi o. helsid.-portr. årg. XV: 27.

AXEL GENBERG. Uljtn. v. Vend. art.-reg. 74, gymn.-l r. v. Kristianstads h. allm. lärov. 91—03, öfv.-jtn. v. Smål. art.-reg. 05, afsk. o. öfverste i a:n 12.

HERMAN WRANGEL. Uljtn. v. K. Flott. 79, komm.-kapt 2 gr. 1900, 1 gr. 03, kommendör 07, generalmajor o. chef f. Kustart. sdn 09, generalljtn. 16. Stadsfullm. i Stockholm 08, afg. 10 på grund af brist. tid. Hed.-led. af Örl.-mannasällsk., andre styresman 13, led. af Krigsvet.-akad. o. Samf. f. utg. af handskr. rör. Skand. hist. Led. af Försvarskomm. 09—10, ordf. i Navig.-skolekomm. 10—11, tillkallad sakkunn. f. utredn. ang. det fasta kust. försvarets stärk 13, ordf. i kustbefästn.-komm. 14—18. Led. af Riksd. F. K. 09—10 samt sdn 13; led. af sersk. utsk. n:r 1 sdn 17 statsutsk. sdn 18. Led. af styr. f. Sv. hist. fören. sdn 1900, ordf. i Marinlitt.-fören. sdn 02, verkst. led. i styr. f. fören. Sv. Flottan 07, ordf. i styr. f. Sv. Aeronaut. sällsk. sdn 13; styr.-ordf. i Stockh.—Roslagen jernv.-a.-b., i Munksjö a.-b. sdn 18. Medarb. i Nordfamiljebok sdn 03. Komm. m. st. k. Sv. O. Biografi o. helsid. portr. årg. XI: 18.

ERNST STENHAMMAR. Elev v. Tekn. högsk. 77—82, v. Konstakad. 82—84, assist. i arkitektur v. Tekn. högsk., lär. i husbyggn.-konst der 90—99, lekt. i samma ämne 99—05. Bl. utf. arbeten: Gr. Hot. Royal i Stockholm, Norrl.-, Tjenstem.- o. Göteborgs bankers byggnader, rest. Tyska kyrkan o. Storkyrkan.

WILHELM STJERNSTEDT †. Uljtn. v. Lifreg. gren. kår 59, v. Ner. reg. s. å., löjtn. v. Gen. staben 65, ord. off. h. hertigen af Östergötl. s. å., adj. 72, adj. hos Konungen s. å.; maj. v. Gen. st. 79, öfv. ljtn. v. Upl. reg. 83, öfverste o. ch. f. reg. 88, öfveradj. h. Kon. s. å., kab. kammarh. s. å., gen. major i a:n 97, chef f. 5 arméfördeln. 99—07; gen löjtn. i a:n 05, i Generalres. 07—12. K. kommiss. v. Sv. friv. sjukv. väs centralråd 09—12. Led. af Krigsvet. akad. Komm. m. st. k. Sv. O. Utg. minnesarb.

ALFRED ANDERSSON †. Kr.-länsm.-ex 89, kr.-länsm. i Vestra här. norra distr. sdn 82; v. ordf. i styr. f. sparb. sdn 1900, omb.-man v. bank a.-b. S. Sveriges afd.-kontor sdn 02, omb. f. ett flertal köp.-fören., ordf. i styr. f. Säfsjö föreläsn.-fören. sdn 04.

TORE ALMÉN †. Stud. 89, jur. utr. kand. 95, jur. utr. d:r 1900; docent i civilrätt v. Ups. univ. 97, förestod professuren i civ.-rätt der 98—1900, upprätthöll den m. prof. i straffrätt fören. undervisn. 1900 samt prof. i dess helhet 01—02; adj. led. af Sv. hofr. 04, led. af Lagberedn. 06—09, konst. rev.-sekr. 09, rev. sekr. 11, justitieråd 15—19, fr. innev. år ordf. f. den tredje Skand. oblig.-komm. Med A. bortgick en af vårt lands främsta o. mest ansedda jurister. Biografi o. hels d.-portr. årg. XVI: 2.

GUSTAF ODQVIST †. Egnade sig efter afsl. skol- o. prakt. studier åt landtbruk o. skötte sin egend. Påtorp i Fristads s:n. Under en lång följd af år ordf. i komm. st. o. nmd, hushålln. sällskap förvaltn. nmd; landstingsman. Led. af Riksd. F. K. sdn 94. led. af tillf. o. särsk. utsk., af statsutsk. sdn 02 utom åren 06 (då led. af lagutsk.) samt 12 (då led. af jordbr. utsk.), led. af heml. utsk. 19; under en del år en af kammarens ekonomideput.

BROR HENNING †. Stud. 75, fil. kand. 78; tj.-gjorde några år dels som brännerikontr.; fortsatte derefter univ.-studierna o. afl. fil. lic.-ex. Ing. i Postsparb. 04, rev. 11. Under 20 år anst. i F. Kammarens kansli.

OTTO LÖWEN †. Uljtn. v. Lifreg. gren. 91, transp. t. Smål. gren.-kår 93, kapt. v. Karlskr. gren.-reg. 04, major 15. Under flera år led. af Karlskr. stadsfullm.; ordf. i Blek. skyttеförb. verkst. utsk.

CLAES ASKER †. Efter afslut. skolstudier samt fortsatta studier i Tyskland o. Amerika ingick han 04 v. kinesiska tullverket, inom hvilket han snabbt avancerade t. chef f. tullen i Charbin; befordr. ytterligare 08 inom det internat gen. inspektoratet i Peking; afd.-chef v. Separators dotterbol. i Berlin 11. v. dir. för det med Separator lierade Alfa-Nobelbol. i Petrograd 12, ordf. i dess styr. 14—16 då han utn. t. hand. attaché. Företog i denna egenskap på uppdrag en resa genom europ. och asiat. Ryssland 16 i o. f. ordn. af svenska konsulatväsendet där. Tf. gen. konsul i Moskwa 16, ord. 17; tillfälje förhåll. i Ryssland återkallad f. tj.-göring inom Utrik. dep. Under sin tj.-göring i såväl Petrograd som Moskwa under de synnerligen svåra förhållandena tillvann han sig ett odeladt erkännande f. kraft o. förmåga.

Efter porträtt.

SIGURD VON KOCH.
Den unge, i dagarne bortgångne. kompositören.

Svensk tonkonst har fått sorg. En af de mest begåfvade bland våra yngre tonsättare, *Sigurd von Koch*, har nyligen bortryckts af spanska sjukan.

Ett barn af Stockholms skärgård föddes von Koch i juni 1879. Han genomgick konservatoriet och studerade vidare pianospel hos Richard Andersson och komposition hos Johan Lindegren samt företog upprepade studieresor till Paris och Berlin. I Stockholms musiklif spelade han en framträdande roll som Stockholmstidningens musikritiker. Han var dessutom äfven litterärt begåfvad och utgaf 1911 en noxellsamling "Kungen på Marskär", som blef föremål för välvillig uppmärksamhet. Äfven landskapsmålningen ägde hans intresse och många af hans vänner äga värdefulla dukar af hans hand.

Som kompositör är han mest känd genom sångkompositioner och en serie värdefulla kammarmusikverk, som uppförts af Kammarmusikföreningen i Stockholm. Sin största insats gjorde han på romansens område, där han gärna sökte sig bort till orientens drömland, såsom i cykeln "Die geheim-

nissvolle Flöte" och i "Exotiska sånger". Men äfven Norden och särskildt skärgården låg hans hjärta nära. Några "Hafsstämningar" för orkester uppfördes med framgång nyligen vid en af Operans symfonikonserter. Han efterlämnade äfven en stor mängd icke publicerade kompositioner.

Med Sigurd von Koch bortgick en vek drömmande natur. Hans sköra väsen ägde en egendomlig klang, som icke skall försvinna bland den svenska musikens många olika toner, och hans kompositioner skola alltid bevara sin särställning inom den ungsvenska tonkonsten. Känslig och fin såsom han själf var, är hans musik och den bildar samtidigt ett vackert monument af tidens oroliga sökande och djupa längtan bort från materialistisk kultur mot en lyckligare och mera harmonisk framtid.

KAPOTTHATTEN.

Forts. fr. sid. 407.

här middagsstunden, i morgon är det ute öfver hela stan, och gud, så folk skall skratta! Och jag köper den där orimligheten af dig, Alf, — för nu är vi du — som kostar sextusenkronor, hvad den nu föreställde, en ostra eller en solnedgång eller en kapotthatt eller hvad som hälst — ja, jag skall köpa ett kludd af dig också, Vivan — i synnerhet om du skålar lika bra, som du målar — eller också komma ihåg dig på annat sätt. Och föräldrarna skall jag sköta om, för en man som din, som har mål i munnen —

Det såg inte så ut, ty under återstoden af fästen var Alf Majfelt stum som en fisk. Det gick rundt i hufvudet på honom — delvis kanske af champagnen, men ännu mer af hvad tanten hasplat ur sig. När tungan började återfå rörelseförmågan, tänkte han indigneradt bedyra, att han var alldeles oskyldig till äfventyret med kapotthatten.

Men Vivan tryckte hans hand så kraftigt, att han teg. När allt kommer omkring ramlar den mesta lycka oförtjänt öfver en — låt då också en och annan beskyllning göra så. I synnerhet när bådadera valt formen af en kapotthatt!

Forts. fr. sid 408.

De landvinningar som under kriget gjorts på luftskeppsbyggets område illustreras förträfflig af våra bilder, återgifvande det nybyggda engelska marinluftskeppet "*R 33*". Det är världens största luftskepp och af i sanning gigantiska dimensioner. Det mäter sålunda 640 fot i längd samt har en diameter af 79 fot. Det väger 30 tons, har en lyftkapacitet af ytterligare 30 tons och kan med en hastighet af 70 engelska mil i timmen hållas i gång 80 timmar i sträck. Luftskeppet är försedt med 12 motorer om 250 hästkrafter hvardera.

RAGNHILD COLLIJN, *dotter till författaren, Intima Teaterns chef, direktör Gustaf Collijn och fru, författarinnan Anna Lenah Elgström. — Vi återgifva den näpna bilden som ett litet apropos till porträttet af fadern och bilderna från hans nya stora succèsstycke (se nästa sida).*

Forts. fr. sid. 412.

äfven sin stora förmögenhet. Särskildt sjukvården har njutit förmånen af friherrinnan Falkenbergs intresse, hvilket tagit sig uttryck i ledamotskap i ett betydande antal sjukvårdsföreningar samt stora donationer till olika institutioner på sjukvårdens område. Äfven de nationella och kulturella rörelserna i vårt land hafva af friherrinnan Falkenberg omfattats med varmt intresse liksom de äfven i henne funnit en frikostig gynnarinna.

*

Fru Hedda Ekman, född Richert, i Göteborg har i öfverensstämmelse med en af hennes make, framlidne konsul Johan E. Ekman, i lifstiden uttalad önskan till Göteborgs Handelskammare öfverlämnat ett belopp af femhundra tusen kronor till en fond för en blifvande handelshögskola i Göteborg. De skänkta medlen skola under benämningen "Konsul Johan E. Ekmans donationsfond för handelshögskola i Göteborg" förvaltas af Handelskammaren. Den sålunda gjorda storartade donationen torde, framhålles det i gåfvobrefvet, i förening med tidigare föreintliga för samma ändamål afsedda donationer möjliggöra ett snart förverkligande af den af konsul Ekman i lifstiden med så varmt intresse omfattade planen på upprättandet af en handelshögskola i Sveriges första handelsstad.

Den storartade gåfvan, hvilken står i vackraste samklang med den Ekmanska släkttraditionen, har hälsats med glädje af alla dem som med insikt om dess betydelse för vårt lands utveckling och framgång ifra för den svenska handelskunskapens höjande.

*

På sin 70-årsdag den 14 mars har generalkonsulinnan *Pauline Warburg,* född Drucker, af dansk släkt, till Stockholms högskola donerat ett belopp af 200,000 kronor för instiftande af en professur i historia, som skall bära namnet "Sven Warburgs professur i historia". Donationen är nämligen gjord till minne af generalkonsulinnans i unga år aflidne son, Sven Warburg, som var lifligt intresserad för de historiska studierna

Genom denna storartade donation har helt plötsligt uppfyllts ett av högskolans allra främsta önskemål, hvilket vid flera tillfällen framhållits som varande af största betydelse för dess framtida utveckling. Meningen är nämligen att så småningom få en fullständig historisk-filosofisk afdelning upprättad vid högskolan och historieprofessuren torde vara att betrakta såsom en af de viktigaste grunderna för denna blifvande afdelning, vid hvilken hitintills professurer funnits upprättade endast i litteratur-, konst- och religionshistoria.

På grund af denna donation har också det Warburgska namnet, som redan förut genom professor Karl Warburg blifvit så nära förbundet med den humanistiska verksamheten vid Stockholms högskola, blifvit än ytterligare för all framtid införlifvadt med historien om denna läroanstalts utveckling. Generalkonsulinnan Warburg är änka efter en broder till professor Warburg samt syster till professorskan Warburg.

Yrkes- och Amatörfotografer

äro välkomna med

nya, vältagna landskaps- eller genre- - - - bilder - - -

lämpliga för vare sig den stora bilden å omslaget eller för den mindre vignetten å hvarje häftes första sida. — Ersättning vid antagandet.

REDAKTIONEN.

EN MÄRKLIG SVENSK TEATERPREMIÄR.

GUSTAF COLLIJNS NYA SKÅDESPEL "RÖDAKORSSYSTERN" Å SVENSKA TEATERN, — *Andra aktens domstolsscen. Öfverst t. v. en förstoring ur samma bild med Tora Teje (Edith Foster) och Gösta Ekman (Richard Langen) — Foto. Almberg & Preinitz, Sthlm. — T. h. Fru TORA TEJE i hufvudrollen. — Foto. Jæger, Sthlm.*

Den engelska sjuksköterskan Edith Cavell, under krigets första år stationerad vid ett stort militärlasarett i Belgien, lyckades förhjälpa några landsmän att fly från sjukhuset men upptäcktes sedermera och afrättades. Hennes tragiska öde är det som inspirerat författaren Gustaf Collijn till hans drama "Rödakorssystern", som fredagen den 14 mars uppleide en synnerligen lyckad premiär på Svenska teatern. Ämnet är behandladt och pjäsen är uppbyggd med en i svenskt dramatiskt författarskap alldeles ovanlig skicklighet och en från början till slut oslappad spänning, som alldeles oemotståndligt meddelar sig åt åskådarne. Styckets höjdpunkt torde dock utgöras af andra aktens domstolsscen, för öfrigt ståtligt uppsatt och med ett utförande, som på åtminstone ett par händer kan betecknas som rena mästerverk af konstnärlig bravur. Omdömet gäller herr Wilhelm Bryde i försvarsadvokatens roll och herr Torsten Hammarén i åklagarens.

Fru Tora Teje firade en triumf i hufvudrollen, hennes spel var af en gripande enkelhet och sanning, vidt skild från hennes vanligen något affekterade manér. Äfven fru Götha Klintberg som syster Alice Swing förtjänar nämnas.

Gustaf Collijn har redan förut riktat vår goda dramatiska litteratur och med detta senaste verk ytterligare beläst sin ställning. Publiken har fått en teateraften som endast sällan förunnats den och pressen har enstämmiga loford.

"RÖDAKORSSYSTERNS" FÖRF. DIR. GUSTAF COLLIJN. — *Foto. Jæger, Sthlm.*

INNEHÅLL: Professor Ivar Bendixon (biografi och hels desporträtt). — Svenska och norska fredsdelegationen. — Franska ministerbesöket i Göteborg. — Nordiska föreningen mot tuberkulos — Engelskt jättelufskepp. — Bilder från det tyska inbördeskriget. — Bellmanskällaren "Gyllene freden". — Porträttbyst af Emil Hillberg. — Porträtt till dagskrönikan — Mot freden — Veckans porträttgalleri. — "Kapotthatten". Novell af K G Ossiannilsson.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ovillkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.